

אֶלְדָּנוֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֵבֶד

פְּרָשַׁת תְּרוּמָה

בס"ד, ע"י ח"י ק"ה

'הָאֵם אֲכִילְתִּי בְשֶׁבִיל הַנָּאָה, הֲרִי אֵין רְצוֹנִי אֶלָּא לְכָבוֹד הַשָּׁם'

וְנָתַתְּ עַל הַשְּׁלַחַן לֶחֶם פָּנִים לְפָנֶי תַמִּיד (כה, ל).
הרה"ק מתולדות אהרן זיע"א לא היה מבקש להביא לו אכילה ושתיה עד לעת זקנתו.

ופעם אחת ישב בליל יום טוב הראשון דספות ודבר דברי תורה, ואחר כך באמצע קרא לאחד ושאלו אם יש קצת מי סודה לשתות, ואמר אחר כך: מעולם לא בקשתי להביא לי שתיה של סודה וכו'. אלא הרגשתי כעת צמאון כזה שהנני חושב כי נס הוא שאין זה באמצע יום הכפורים. תמיד לא עשה עסק מאכילה ושתיה, ואם יש יש, ואם אין אזי חוזרים לסדר היום לתורה ועבודה. וככה נהג גם כן בבית חותנו בעל ה'שומרי אמונים' זיע"א, שעד שגמרו עבודת התפלה וכו' והכינו לפניו אכילתו כבר עבר רב היום. והרבה פעמים נמשך זמן רב עד אשר היה לפניו לאכול והוא לא בקש מימיו אף פעם להקדים לו האכילה, והתמיד כל הזמן בשקידת התורה, ומזה השביע בצחצחות נפשו.

ופעם אחת נסע לארה"ב וכאשר נתארכה הדרך ולא טעם זה זמן רב, כאשר הגיע לבנין הנמל תעופה נתישב לו בפנה צדדית וטעם מעט אכילה, ועבר שם אדם מודרני ואמר לו: 'בתאבון'. והצטער מאד מזה ואמר: 'האם אכילתי בשביל הנאה, הרי אין רצוני אלא לכבוד השי"ת'. ואמר לו שהנכון הוא לומר 'לבריאאות'.

בְּמֵאֵי בְעֵית טְפִי, בְּחַמִּימֵי אוּ בְקִרְיִי?

היה מעשה ששאל הרה"ק ה'בית ישראל' מגור זיע"א את אחד האורחים שהסבו

לשלחנו ב'קדושא רבא': במאי בעית טפי, בחמימי או בקרירי? השיב הלה: בשניהם! שאל הרבי: היתכן? וכי ליהודי מתר הכל? והיכן 'קדש עצמה במתן לה'?' מלמל החסיד במורא: כאן הכל קדשה. נענע לו ה'בית ישראל' בראשו ואמר: איתא בספרים, בכל ימות השנה הגוף רוצה לאכל והנשמה מסרבת, הגוף נמשך לחמירות והנשמה משתוקקת רק לקדשה ולרוחניות. אכן בערב יום כפור, שגם עצם האכילה מצוה, מסכימין שניהם יחדיו לאכל. כן הדבר גם כן בשלחן גבוה, כפי שאמרת פה הכל קדשה, כאן החשק לאכל יבוא גם הוא מצד הנשמה.

פעמים קרה שאימי הושיטי ידו מעצמו אל המאכלים שעמדו על השלחן. מיד העיר לו ה'בית ישראל': 'אכל כאיש יהודי'. או הזכיר את דברי הרמב"ם במנין המצוות (מל"ת קצה) 'שלא לאכל ולשתות כדרך זולל וסובא'. מאידך, כאשר משך מישהו את ידיו מן המאכלים, כדרך הצנועים, נזף בו שלא יצדק הרבה, שלא יתנהג דרך גאות. ויש שהתבטא בחריפות: 'אצלה פנראה מתגבר יצר הכבוד על יצר התאוה'.

'זִיךְ גִּיט אוֹנְטֶער גַּארְטֶלען'

ומרגלא בפומיה: 'וככה תאכלו אתו, מתניכם חגרים', כשבאים אל האכילה, צריך לאזר חלציו בגבורה ('זיך גיט אונטער גארטלען'), כדאיתא בזהר הקדוש (פרשת עקב): 'שעת אכילה - שעת מלחמה'. והיה אומר משמו של הרה"ק רבי משה מקוברין זיע"א: פתוב (בראשית ט ג) 'כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה, כירק עשב נתתי לכם את כל'. אמר הקב"ה לנח, מעכשו שהתרתני לכם בשר למאכל, ראו שתאכלוהו

אבוס בעליו' (פאר ישראל' ח"א פרק יז).

לזכר לאכל בקדשה

בפרשת השבוע (פרשת תרומה) נאמר (שמות כה, ל): ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד'. והאר"י הרה"ק ה'בית ישראל' זיע"א ברמזים שיש בפסוקים אלו אודות חובת עבודת האכילה בקדשה ובטהרה, וכך דבר בקדשו (תש"ט): ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד', וכתיב גם כן 'זה השלחן אשר לפני ה'', הרמז להתקדש האדם עצמו בענין אכילה. ואיתא בספרים שכונת האכילה לשם שמים, שיהיה לו כח לעבד את ה', אבל יש יצר הרע והסתר, אבל בזה נרמז לחם הפנים לעוזר לאדם שיהיה אכילה בקדשה, וזה 'לפני תמיד', שיהיה האכילה לפני השי"ת. והענין שקתיב 'תמיד' לרמז אפילו שאין בית המקדש קיים, כדאיתא 'שלחנו של אדם מכפר' הכונה שאוכל לשם שמים. ועוד כתב (תשי"ז): וכתיב מקדש 'ועשית לו מסגרת טפח סביב', הרמז על אכילה בקדשה. שלא יתגשם, כעין דאיתא בתנא דבי אליהו עד שיתפלל אדם כו', וזה המסגרת טפח סביב. איתא בגמרא 'המזבח עץ שלוש אמות כו' וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'', פתח במזבח וסים בשלחן, בזמן שאין בית המקדש שלחנו של אדם מכפר עליו. וזה פרוש לפני ה', כמו לחם פנים לפני תמיד, לזכר לאכל בקדשה.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

שו"ת קתר

פירק עשב בעלמא, דהינו, בלי להתגשם. במיחד בעת האכילה גופה, הוסיף פעם, ח"ב האדם לזהר מאד שלא יתגשם חלילה. משל לטובע בנהר, וירד חברו להצילו. בודאי מחיב הוא לדעת כיצד לאחז בו ולמשותו החוצה. ולא, עלול הטובע למשוך גם אותו למצולות. כן באכל, יש מי שבא לעשות תקונים על ידי האכילה ולהעלות ניצוצות הקדשה, אך למעשה המאכל מושכו אל ההנאה והתאוה החמרית.

פעמים, כשנזקק להציע לאחד מאורחיו מאכל נוסף משום 'ספק ברכות', דהינו, שיפטר בברכה זו מין אכל אחר שנסתפק אם לברך עליו, היה אומר לו: אין לה משגו כלל מה טוב חלקו שנזדמן לה עכשו לאכל מה כדי לברך ברכה, במקום לברך כדי לאכל. והלא לפנים היו יהודים עובדי השם שכל אכילותיהם היו רק לצורך הברכה. אכלו כדי שיצטרכו לברך את ה'. והיה דורש כמין חמר את הכתוב (במדבר טו יט) 'והיה באכילכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה'', פרוש, אפלו כאשר נזקקים בהכרח לעניינים גשמיים, ללחם הארץ, גם אז יש לכונן אל הרוחניות - 'תרימו תרומה לה'.

החסיד האמיתי - גם באכילתו מבקש את ה'. כמו שהיה אומר עוד: זקני הרה"ק ה'חדושי הרי"ם' זיע"א, הסביר פעם, שיש חסידים אשר בסיום התפלה לבם נשבר, כי לא התקרבו כראוי אל השי"ת להכיר את אלקותו, והם פונים לסעודה כדי לנסות אולי ישיגו בכל זאת מה - אם לא את הבחינה של 'ידע שור קנהו', אזי לפחות את הדרגה של 'חמור

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אכילות - נושא פרסים איזה פריט הקשור למשכון, נכתב שמו בשתי אותיות זהות בלבד?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
פרשת וישב:
ה' צבי יחיאל גרשטנקורן מאלעד.

פתרון החידה - פרשת וישב:
ש. איזה מילה פרשנו נכתבה בתורה עם נוטריקון (הובא ברש"י)
ת. על המילה פס"ם (בפסוק לו, ג) מביא רש"י: על שם צרותיו שנמכר לפ' וטיפר ולס' וחורים ולי שמעאלים ולמ' דינים.

